

DEZVOLTAREA PARCURILOR INDUSTRIALE ÎN CALITATE DE INFRASTRUCTURĂ DE SUPT PENTRU ÎNTREPRINDERILE MICI ȘI MIJLOCII

Mariana DOGA-MÎRZAC

Universitatea de Stat din Moldova

Noul context economico-social impune o re poziționare a politicii economice și industriale, în care un rol determinant pentru dezvoltarea economică și creșterea competitivității au parcurile industriale. Statul este cointeresat în dezvoltarea unor zone industriale, întrucât acestea constituie adevărate pârghii pentru ieșirea dintr-o situație marcată de condiții economice dificile, precum și pentru reducerea disparităților economice între diferite regiuni și poate îmbina obiectivele pe termen lung de amenajare a teritoriului cu cele ale unei politici de industrializare eficientă.

Cuvinte-cheie: *parc industrial, întreprinderi mici și mijlocii, facilități acordate întreprinderilor, ajutor de stat.*

DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL PARKS AS INFRASTRUCTURE TO SUPPORT SMALL AND MEDIUM ENTERPRISES

The new economic and social context require a repositioning of economic and industrial policy, where a key role for economic development and increasing competitiveness they have industrial parks. The state is interested in the development of industrial zones, as they are true levers out of a situation marked by difficult economic conditions and for reducing economic disparities between the different regions and can merge the long-term goals of spatial planning of efficient industrialization policy.

Keywords: *industrial park, small and medium enterprises, facilities to businesses, state aid.*

Schimbările economice și sociale profunde din ultimii ani, consecințele pe care le-a generat criza, aspectele legate de dezvoltare în coordonatele noii societății a cunoașterii au determinat întreaga lume să reevalueze mecanismele de modernizare și dezvoltare economică. Noul context economico-social impune o re poziționare a politicii economice și industriale, în care un rol determinant pentru dezvoltarea economică și creșterea competitivității au parcurile industriale, tehnologice și științifice, structuri care sprijină mutațiile industriale prin specializare inteligentă, concentrarea resurselor și a bazei de cunoștințe [2].

La rândul lor, parcurile industriale pot servi drept catalizatori ai procesului de trecere la noua paradigmă economică, bazată pe export.

Parcul industrial este un teritoriu delimitat ce dispune de infrastructură tehnică și de producție, în care se desfășoară activități economice, preponderent producție industrială, prestare de servicii, valorificare a cercetărilor științifice și/sau dezvoltare tehnologică într-un regim de facilități specifice în vederea valorificării potențialului uman și material al unei regiuni.

Parcul tehnologic este o inițiativă bazată pe proprietate, care asigură afaceri de înaltă calitate pe un anumit teritoriu în apropierea unui centru de știință (universitate sau un complex al instituțiilor de cercetare). Aceste afaceri sunt inițiate, de regulă, de cercetători și academicieni, care doresc să comercializeze cercetările lor pentru marile companii industriale. Companiile situate în parcul tehnologic își încep activitatea antreprenorială, de regulă, într-un incubator de afaceri, care reprezintă o componentă integrală („pepinieră”) a parcului tehnologic. Principala diferență dintre parcurile tehnologice și parcurile industriale constă în faptul că acestea din urmă reprezintă niște situri extinse care asigură terenul și facilitățile necesare pentru înființarea fabricilor. Sunt proiectate pentru afaceri bine stabilite care au activități de fabricație nu neapărat interconectate.

Parcul științific reprezintă o organizație condusă de specialiști pregătiți, al căror obiectiv este de a asigura îmbogățirea comunității prin promovarea culturii inovaționale și a competitivității afacerilor asociate și a instituțiilor de știință. Pentru a permite atingerea obiectivelor, parcul științific stimulează și conduce fluxul informațional și tehnologic dintre universități, instituții de cercetare și dezvoltare, companii și piețe; facilitează înființarea și creșterea companiilor bazate pe inovare prin incubare și spin-off; asigură servicii cu valoare adăugată, facilități și spații de înaltă calitate [5].

Prin dezvoltarea parcurilor industriale pentru agenții economici ce sunt rezidenți ai acestora sunt menționate unele beneficii:

- de a reduce cheltuielile și perioada de timp necesară pentru lansarea activității de producție;
- de a procura terenurile aferente construcțiilor la prețul normativ;
- de a beneficia de suportul tehnic, juridic și consultativ în procesul de obținere a autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și a altor acte permise;
- de a beneficia de suportul financiar pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție;
- de a reduce riscurile legate de activitatea economică.

Avantajele creării parcurilor industriale sunt luate în calcul atât de autorități (fie centrale, fie la nivel local), cât și de mediul privat reprezentat de investitori – dezvoltatorii de asemenea parcuri, de întreprinderile care sunt găzduite într-un asemenea parc și, nu în ultimul rând, de forța de muncă angajată local.

În așa mod, statul este cointerestat în dezvoltarea unor zone industriale, întrucât acestea constituie adevărate pârgii pentru ieșirea dintr-o situație marcată de condiții economice dificile, precum și pentru reducerea disparităților economice între diferite regiuni. De asemenea, statul poate îmbina obiectivele pe termen lung de amenajare a teritoriului cu cele ale unei politici de industrializare eficientă pe termen scurt.

La rândul lor, investitorii își asigură o afacere de lungă durată, avându-se în vedere că se ocupă atât de crearea parcului industrial, cât și de gestiunea acestuia pe întreaga durată de funcționare. Întreprinderile având impact asupra mediului și care își văd amenințată afacerea pot găsi în zonele industriale spațiul potrivit pentru continuarea și dezvoltarea activității lor implicând, în același timp, în activitatea lor forța de muncă locală ce poate fi angajată de întreprinderile din parcul industrial, ceea ce contribuie la reducerea șomajului.

Printre oportunitățile pe care le oferă investitorilor parcurile industriale autohtone pot fi menționate: reducerea cheltuielilor și a perioadei de timp necesare pentru lansarea activității de producție; procurarea terenurilor aferente construcțiilor la prețul normativ; suport tehnic, juridic și consultativ în procesul de obținere a autorizațiilor, avizelor, coordonărilor și a altor acte permise; suport financiar pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție; reducerea riscurilor legate de activitatea economică.

Acest model de concentrare a potențialului investițional s-a bucurat de o largă aplicabilitate în statele care au trecut prin transformări economice calitative în procesul aderării la Uniunea Europeană, precum Ungaria, Polonia, Slovacia, România. Acesta este viabil și de perspectivă și pentru Republica Moldova, mai ales în contextul în care ea a moștenit platforme gigantice industriale de la fosta Uniune Sovietică (foste fabrici de zahăr, uzine de tractoare, întreprinderii producătoare de echipamente și utilaje etc.), care la moment nu sunt decât niște centre de cost atât pentru proprietarii acestora, cât și pentru autoritățile locale și centrale.

În țările sus-menționate, parcurile industriale au fost promovate atât ca structură, cât și ca materie de facilități. Cadrul regulatoriu reprezintă baza pentru un model funcțional al parcurilor industriale.

În condițiile Republicii Moldova, până la adoptarea primei legi cu privire la parcurile industriale, Legea nr.162 din 13 iulie 2007, practic nu exista nicio formă structurală care valorifica cu eficiență platformele industriale de dimensiuni mari, cu excepția companiei CAAN din orașul Strășeni. S.A. „CAAN”, anterior MFC „Mașfrigcomplex”, care a fost fondată în conformitate cu Legea cu privire la privatizare (nr.627-XII din 04.07.1991), Legea cu privire la antreprenariat și întreprinderi (nr. 845-XII din 03.01.1992) și cu alte acte normative ale Republicii Moldova conform declarației de constituire din 28 septembrie 1995. În anul 1996 compania a fost supusă restructurării prin aprobarea de către Consiliul Creditorilor de Stat a Planului de restructurare. Din momentul realizării Planului de restructurare și până în prezent unul din principale genuri de activitate ale Societății este darea în locațiune a încăperilor productive, auxiliare, altor mașini, utilaje și echipamente. În prezent compania „CAAN” este organizată în formă de societate pe acțiuni, care, de fapt, a activat după principiul unui parc industrial.

Concentrarea în cadrul parcurilor industriale a diferitelor întreprinderi rezidente este stimulată de necesitatea eficientizării sectorului industrial și valorificării potențialului acestuia, dezvoltării social-economice a anumitor regiuni, atragerii investițiilor, implementării tehnologiilor moderne, utilizării mai eficiente a bunurilor aflate în patrimoniul public. Toate acestea au determinat focusarea eforturilor regulatorii pe perfecționarea cadrului legal cu privire la parcurile industriale și pe înlocuirea conceptelor deficitare prevăzute de Legea nr.162 cu altele noi. Astfel, la 15 iulie 2010 Parlamentul Republicii Moldova adoptă o nouă lege cu privire la parcurile industriale, și anume – Legea nr.182, care abrogă Legea nr.162, modifică conceptul de parc industrial și stabilește noi reguli de creare și funcționare a parcurilor industriale [7, p.2].

Conform Legii cu privire la parcurile industriale, nr.182 din 15.07.2010, noțiunea de parc industrial reprezintă teritoriu delimitat ce dispune de infrastructură tehnică și de producție, în care se desfășoară activități

economice, preponderent producție industrială, prestare de servicii, valorificare a cercetărilor științifice și/sau dezvoltare tehnologică într-un regim de facilități specifice în vederea valorificării potențialului uman și material al unei regiuni [3].

Legea nr.182 oferă, în mod structurat în cadrul articolului 12, facilități conturate la crearea și funcționarea parcurilor industriale, optimizează procedura de creare a parcurilor industriale, oferă suport tehnic și consultativ și permite investitorilor privați să participe cu drepturi depline la crearea parcurilor industriale, inclusiv în baza bunurilor și din mijloacele proprii. Noua lege a determinat inițierea procedurilor de creare a mai multor parcuri industriale atât la inițiativa autorităților publice, cât și a investitorilor privați. În acest sens, la inițiativa Ministerului Economiei au fost elaborate studii de fezabilitate și întreprinși primii pași în vederea creării parcurilor industriale atât pe platforme industriale solide (S.A. Răut, orașul Bălți; S.A. Uzina de mașini de salubritate Fălești; fosta Asociație de producție Uzina de tractoare din Chișinău), cât și pe zone de tip green field (parcul industrial din raionul Edineț, din raionul Cantemir, din raionul Hâncești). Suplimentar, Ministerul Economiei a venit cu propunerea de a revitaliza parcul industrial din localitatea Căinari, creat în baza Legii nr.162. Acesta urmează să se întindă pe o suprafață de 23,44 hectare, iar Primăria orașului Căinari este dispusă, după necesitate, să contribuie prin alocarea unui bloc administrativ pentru administrația parcului și a unei clădiri cu 5 etaje pentru prestarea serviciilor hoteliere sau cazare a angajaților, potențialilor rezidenți ai parcului industrial.

Totodată, oportunitățile stabilite în Legea nr.182 au cointeresat și agenții economici privați care au inițiat proceduri de creare a parcurilor industriale în mai multe localități: în raionul Drochia (contract încheiat între compania elvețiană Mercado Green Technology AG și SRL BioEnerAgro), raionul Orhei, raionul Ocnița, orașul Frunză (fosta Fabrică de Zahăr Frunză) etc. [7, p.3].

Conform Legii nr.276 din 15.11.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale, titlul de parc industrial poate fi acordat unei întreprinderi cu statut de persoană juridică și formă juridică de organizare de întreprindere de stat/municipală sau societate comercială cu capital public, public-privat sau privat, care își asumă obligația să administreze parcul industrial și să presteze servicii rezidenților parcului industrial.

Pentru a obține titlul de parc industrial, conform Legii nr.182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale e necesar de a efectua cinci pași, și anume:

PASUL I. Identificarea terenului. Terenul destinat parcului industrial, împreună cu clădirile și utilitățile amplasate pe acesta, trebuie să îndeplinească cumulativ următoarele condiții: să fie libere de orice sarcini; să nu constituie obiectul unor litigii în curs de examinare și/sau soluționare în instanțele judecătorești sau arbitraj; să aibă acces la căile de transport; să fie accesibilă racordarea infrastructurii tehnice și de producție a parcului la utilitățile publice; să aibă o suprafață de cel puțin 5 hectare.

PASUL II. Identificarea sau fondarea întreprinderii-administratoare. Solicitant al titlului de parc industrial poate fi întreprinderea înregistrată în calitate de subiect al activității de întreprinzător în Republica Moldova, care are în folosință, pentru cel puțin 30 de ani, sau în proprietate teren destinat creării parcului industrial.

PASUL III. Perfectarea documentelor. În vederea obținerii titlului de parc industrial este necesar de a perfecta următoarele documente: copiile actelor de constituire a întreprinderii administratoare; copiile documentelor ce confirmă dreptul de folosință pentru cel puțin 30 de ani sau dreptul de proprietate asupra terenului și clădirilor destinate creării parcului industrial; planul de amplasare a terenului destinat parcului industrial; declarația deținătorului sau proprietarului terenului privind îndeplinirea condițiilor menționate la primul pas; avizele deținătorilor rețelelor de utilități publice; dosarul cadastral privind modificarea destinației terenului sau autorizația pentru construcția obiectivului; acordul consiliului local în a cărui jurisdicție se află terenul destinat parcului industrial; studiu de fezabilitate privind crearea parcului industrial.

PASUL IV. Depunerea documentelor. Cererea și setul de documente pentru obținerea titlului de parc industrial se depune la Ministerul Economiei spre examinare.

PASUL V. Acordarea titlului de parc industrial. Ministerul Economiei prezintă Guvernului spre aprobare proiectul hotărârii privind acordarea titlului de parc industrial întreprinderii care va prelua funcțiile de întreprindere administratoare [4].

Astfel, în 2013 erau lansate 7 parcuri industriale, precum:

Tabelul 1

Parcurile industriale din Republica Moldova

Denumirea, Localitatea	Specializarea
PI „Tracom”, mun. Chișinău	specializat în fabricarea de mașini și echipamente, producerea echipamentelor electrice și electronice
PI „Bionergagro”, or. Drochia	producerea biogazului natural
PI „Cimișlia”, or. Cimișlia	desfășura activitate în domeniul producerii asfaltului cu utilizarea tehnologiilor și utilajelor moderne germane
PI „Răut”, mun. Bălți,	reprezintă producerea producției de menire tehnico-productivă; producerea și comercializarea mărfurilor de larg consum; activitate comercială, inclusiv relații economice externe
PI „CAAN”, or. Strășeni	specializat în producerea articolelor din metal, utilajului frigorific, utilajului pentru vinificație și ambalare etc.
PI „La Triveneta Cavi Development”, or. Strășeni	specializat în producerea cablurilor de tensiune joasă și medie, producerea fibrelor optice etc.
PI „EcoGarant”, or. Edineț	fabrici de producere a sucului concentrat din fructe și legume, domeniul producerii concentratului și sucului din mere

Sursa: elaborat de autor conform [www.mec.gov.md/ content/parcuri-industriale](http://www.mec.gov.md/content/parcuri-industriale)

Întru realizarea studiilor de fezabilitate elaborate, pe parcursul anului gestionar s-au desfășurat ședințe de lucru în regiuni cu participarea autorităților locale în vederea identificării acțiunilor prioritare destinate implementării studiilor de fezabilitate, în scopul creării parcurilor industriale în centrele raionale Cantemir, Căușeni, Hâncești și Edineț.

Astfel, au fost elaborate și coordonate cu autoritățile publice locale Planurile de măsuri privind crearea a 4 parcuri industriale în aceste centre raionale.

Potrivit studiilor de fezabilitate elaborate, pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție sunt preconizate investiții de 158,4 mil. euro și vor genera crearea a 6436 locuri de muncă. Numai în perioada ianuarie–septembrie 2013 în cadrul parcurilor industriale au fost efectuate investiții în construirea și dezvoltarea infrastructurii tehnice și de producție în sumă totală de circa 60 mil. lei. În același timp, agenții economici care desfășoară activități de antreprenoriat în parcurile respective au obținut venituri din vânzări în mărime de 145,7 mil. lei. La data de 01.10.2013 în cadrul parcurilor industriale activau circa 900 persoane.

Conform proiectelor investiționale, rezidenții parcurilor industriale și-au asumat angajamente investiționale în valoare totală de circa 1394,1 mil. lei, dintre care au realizat, până la data de 1.10.2013, investiții în volum de 90,8 mil. lei, sau 6,5% din totalul investițiilor declarate. În prezent majoritatea rezidenților se află la fazele inițiale de implementare a proiectelor investiționale declarate [8, p.10].

Conform art.12 al Legii cu privire la parcurile industriale, nr.182 din 15.07.2010, pentru a facilita crearea și funcționarea parcului industrial, statul, în persoana autorităților administrației publice centrale și locale, acordă deținătorului titlului de parc industrial și rezidenților acestuia următoarele facilități:

- scutirea de la compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoria de terenuri cu destinație agricolă conform Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului;
- înstrăinarea cu titlu gratuit sau darea în comodat a bunurilor proprietate publică întreprinderii administratoare pentru crearea și dezvoltarea parcului industrial la decizia proprietarului acestora conform Legii privind administrarea și dețatizarea proprietății publice;
- dreptul de a privatiza terenul proprietate publică aferent construcțiilor la prețul normativ al pământului, stabilit în momentul dării acestuia în folosință întreprinderii administratoare sau în arendă rezidenților parcului industrial, numai după procurarea și/sau darea în exploatare a construcțiilor și instalațiilor cu destinație industrială și conexe, conform Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului. Se acordă în cazul în care s-au efectuat investiții în construcțiile și instalațiile a căror valoare este mai mare decât suma constituită din 3 prețuri normative ale terenului, stabilite la momentul dării acestuia în folosință întreprinderii administratoare sau în arendă rezidenților, plus plata pentru compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria de terenuri cu destinație agricolă, estimată la data schimbării destinației terenului, dacă aceasta a avut loc;

- aplicarea de către întreprinderea administratoare a coeficientului de micșorare până la 0,3 a tarifului la plata anuală pentru arenda terenului proprietate publică, stabilit conform Legii privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, sau a tarifului de bază pentru chiria anuală a bunurilor proprietate publică, stabilit prin legea bugetului de stat pe anul respectiv;
- optimizarea controalelor de stat asupra activității rezidenților parcurilor industriale prin efectuarea controalelor planificate conform graficului anual aprobat prin hotărâre de Guvern sau a controalelor inopinate, efectuate cu acordul Ministerului Economiei conform legislației în vigoare;
- monitorizarea proiectelor investiționale, desfășurate în cadrul parcurilor industriale, de către Consiliul pentru promovarea proiectelor investiționale de importanță națională;
- alocarea, după caz, a mijloacelor financiare pentru crearea infrastructurii tehnice și de producție [3].

Facilități acordate întreprinderilor care își desfășoară activitatea în parcuri industriale din străinătate:

- ✓ credite nerambursabile pentru plata impozitului pe salarii și a primelor de asigurare de sănătate pentru salariați (MidAmerica Industrial Park/ SUA);
- ✓ scutirea (eliberarea) pe trei ani de la plata impozitului pe profit (Haidian Overseas Students Pioneer Park/ China);
- ✓ scutirea (eliberarea) de la plata impozitului pe dividende destinate investițiilor (Albania).

Printre facilitățile practice acordate de societățile-administrator pentru atragerea întreprinderilor putem menționa:

- ✓ cursuri de instruire pentru salariați (MidAmerica Industrial Park/ SUA);
- ✓ consultanță pentru întreprinderile din parc în vederea accesării de fonduri (Haidian Overseas Students Pioneer Park/ China);
- ✓ consilierea investitorilor în alegerea spațiului optim pentru afacerea lor în cadrul parcului industrial, servicii de contabilitate, acordarea dreptului de utilizare a unor brevete de invenție, relații bune cu autoritățile publice, acces la personal calificat (Bydgoszcz Industrial Park/ Polonia);
- ✓ servicii destinate afacerilor, care includ banking, consultanță, gestiune în vamă (Ungaria);
- ✓ oferirea spațiului de producere a energiei ce nu afectează mediul înconjurător (Parcul industrial W.D.P. Development Ro. SRL/ Ploiești/ România) [6].

Un exemplu demn de urmat ar fi schemele noi de ajutor de stat care promovează investițiile în parcurile industriale lansate în 2013 de Ministerul Dezvoltării Regionale a României și Administrației Publice, și anume:

1. *Schema de minimis* ce oferă sprijin societăților amplasate în parcurile industriale, sub forma de scutire de taxe locale. Beneficiarii pot primi până la 200 mii euro pe o perioadă de 3 ani fiscali consecutivi. Bugetul maxim alocat pentru această schemă este de 8 mil. lei, pentru un număr estimat de 125 beneficiari. Pot fi eligibile costurile cu activele corporale și necorporale utilizate în parcul industrial.

2. *Schema pentru sprijinirea investițiilor inițiale în parcurile industriale* ce stabilește un mecanism de sprijin sub formă de ajutoare de stat regionale pentru susținerea investițiilor inițiale în parcuri industriale, sub formă de scutire de taxe locale. Prin schemă se acordă finanțare de până la 50% (40% pentru regiunea București-Ilfov) din costul total eligibil al proiectului. Bugetul maxim alocat pentru această schemă este de 15 mil. lei, pentru un număr estimat de 15 beneficiari. Pot fi eligibile costurile cu achiziția de terenuri, clădiri, utilaje și instalații, inclusiv prin leasing, și achiziția de active necorporale în formă de brevete, licențe etc. utilizate în parcul industrial. Beneficiarii sunt obligați să mențină investiția o perioadă de minim 5 ani de la finalizarea investiției (aplicabil întreprinderilor mari) și minim 3 ani (pentru IMM-uri) [1].

Până în prezent în România funcționează 53 parcuri industriale, din care 46 sunt operaționale.

Tabelul 2

Parcurile industriale din România repartizate după județe

Județe	Parc industrial	Situația actuală	Județe	Parc industrial	Situația actuală
Alba	1	Operațional	Giurgiu	1	Operațional
Arges	1	Operațional	Gorj	1	Operațional
Bihor	1	Operațional	Hunedoara	1	Operațional
Bistrița	1	Operațional	Ialomița	1	Green field
Botoșani	1	Operațional	Mureș	1	Operațional

Brașov	10	Operațional Green field	Neamț	1	Operațional
București	4	Operațional	Prahova	9	Operațional Green field
Cluj	4	Operațional	Salaj	1	Operațional
Constanța	1	Operațional	Sibiu	4	Operațional
Dâmbovița	5	Operațional Green field	Suceava	1	Operațional
Dolj	1	Operațional	Timis	1	Operațional
Galați	1	Operațional	În total	53	

Sursa: elaborat de autor conform <http://www.esimplu.ro/resurse-de-afaceri/documente/finish/267/2623>

Acestea sunt rezultatul unui proces, cu privire la găsirea instrumentelor necesare susceptibile să sporească atractivitatea sectorului industrial, pentru a spori ponderea lui în Produsul Intern Brut și a contribui la reindustrializarea țării.

Conform studiilor de fezabilitate prezentate, crearea parcurilor industriale va avea un impact socioeconomic considerabil, cel mai important dintre care ține de crearea a câtorva mii de locuri de muncă bine plătite. De asemenea, parcurile industriale vor spori fluxul de investiții străine și vor contribui la modernizarea infrastructurii regiunilor.

Studiile de fezabilitate realizate au demonstrat că avem rezerve suficiente, care pot fi utilizate pentru lansarea noilor afaceri, unele dintre care vor fi chiar creatoare de noi subdomenii industriale. Urmează ca statul să promoveze o politică activă de atragere a investitorilor, inclusiv prin intermediul Organizației pentru Promovarea Exportului din Moldova, al ambasadelor, precum și în cadrul misiunilor economice, susținută de transparență și flexibilitate administrativă.

Trebuie să profităm de avantajele pe care le pot aduce parcurile, care oferă un cadru cuprinzător pentru facilitarea și stimularea inovării, a dezvoltării regionale, pentru crearea de locuri de muncă, fiind poli ai inovării și ai competitivității economice în zonele în care apar.

În situațiile de criză economică, când disponibilitatea agenților economici de a face investiții în infrastructură este semnificativ diminuată, menținerea interesului față de parcurile industriale se poate realiza doar prin acordarea unor facilități sesizabile întreprinderii administratoare și rezidenților parcului industrial, în special de ordin fiscal. În acest sens, ar fi binevenită implementarea amânării plății TVA la materialele și echipamentele importate în scopul construirii infrastructurii și utilităților comune ale parcului industrial, precum și introducerea altor facilități fiscale (diminuarea sau excluderea impozitului pe bunurile imobiliare sau a cotei impozitului pe venit), mai ales că începând cu anul 2012 a fost reintrodus impozitul pe venit pentru persoanele juridice care practică activitate de întreprinzător.

De asemenea, parcul industrial nu trebuie văzut doar ca o platformă ce asigură infrastructura necesară desfășurării diferitelor genuri de activități economice de către întreprinderile rezidente; acesta trebuie să asigure un cadru orientat și spre întreprinderile rezidente, cu un set complex de facilități de ordin fiscal și managerial.

Necesitatea promovării și susținerii prin măsuri continue a parcurilor industriale va permite întreprinderilor autohtone să implementeze tehnologii performante, să dobândească know-how-uri menite să reconcilieze dezvoltarea economică cu orientarea socială (a forței de muncă).

Totodată, parcurile industriale ar permite obținerea fondurilor europene în scopul de a ridica nivelul competitivității întreprinderilor autohtone. De asemenea, atragerea companiilor transnaționale în vederea desfășurării activității economice în parcul industrial poate contribui la reformarea mediului de afaceri, la adoptarea unor bune practici de comerț fundamentate pe eficiență, eficacitate și etică managerială.

Se recomandă ca în cadrul fiecărui parc industrial să existe centre de calificare personală. De asemenea, cooperarea întreprinderilor rezidente cu centrele științifice, universități și întreprinderi care transferă cunoștințe, cum ar fi cele din industria consultanței în management, este o etapă esențială pentru ca parcurile industriale să fie valorificate și să aducă rezultate.

Nu în ultimul rând, parcurile industriale trebuie să fie promovate în toate sectoarele economiei naționale, iar platforma acestora să servească drept locație a diferitelor expoziții naționale și internaționale.

Bibliografie:

1. Ajutorul de stat pentru investiții în parcuri industrial, Tax newsflash. Disponibil: www.kpmg.com/RO/en/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Newsflashes/Tax/Direct-TaxNewsflash/Documents/TNF-301-EN-RO.pdf. <http://www.financiarul.ro/2013/03/30/parcurile-industriale-din-romania-ce-scutiri-de-taxe-se-acorda/> [Accesat: 22.10.2014]
2. FRATEAN, A. *Rolul determinant al parcurilor industriale pentru dezvoltare economică*. Disponibil: www.psd-senat.ro/declara-ii-politice/fratean-alexandru-rolul-determinant-al-parcurilor-industriale-pentru-dezvoltare-economic/964. [Accesat: 07.02.2014]
3. Legea cu privire la parcurile industriale nr.182 din 15.07.2010. Disponibil: www.mec.gov.md, <http://lex.justice.md/md/335841/> [Accesat: 02.05.2014]
4. Legea nr.276 din 15.11.2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.182 din 15.07.2010 cu privire la parcurile industriale. Disponibil: lex.justice.md/md/350675/ [Accesat: 12.10.2014]
5. Manualul Parcurilor Industriale Inovative în regiunea SEE, proiect finanțat de Uniunea Europeană și cofinanțat de Guvernul din Ungaria în cadrul Programului de Cooperare Transnațională South East Europe, România, 2006, p.137 [Accesat: 22.02.2014]
6. MANOLEA, L. Beneficiile înființării parcurilor industriale. În: *Constructiv* (București), 2011, nr.96, Disponibil: <http://www.constructiv.ro/content/beneficiile-infiintarii-parcurilor-industriale> [Accesat: 22.01.2015]
7. STRATAN, D. *Parcurile industriale în contextual crizelor economice și optimizarea costurilor socioeconomice*. Chișinău: IEFS, 2011. [Accesat: 22.02.2014]
8. *Strategia de dezvoltare a industriei pe perioada până în anul 2015*: Raport privind Implementarea Planului de acțiuni al Strategiei în anul 2013. <http://www.mec.gov.md/ro/documents-terms/industrie-rapoarte> [Accesat: 21.06.2014]

Prezentat la 17.02.2015